

да посети или да попита за място на Асеновите дворци.

**

Но неприятелят не бъше доволен от звърствата, които извърши досега. Жаждата за кръв не бъше още наситена. Градският командант, когото Челеби оставил въ Търново за свой заместник, искаше да се прослави съ нови кръвопролитие. Той извърши такива звърства, при спомена на които езикът трепери и тръпки побиват костите на човека. Тоя кръвожаден осмачец разбра, че останалите храбри търновци, само когато умрат, ще му дадат спокойствие. И той реши да свърши съ тяхъ веднажъ за винаги.

Единъ ден той повика въ църквата по-видните граждани и боляри останали живи, ужъ че иска да се съветва съ тяхъ по някои обществени работи. И тъ се оптиха подиръ глашатая, безъ да подозиратъ, че ги чака коварна смърт. Като ги видѣ събрани въ църквата, командантъ даде веднага заповѣдъ да бждатъ изклани всички, безъ да се засрами отъ старците и безъ да се смили надъ младите. Но никой и не търсѣше милостъ, а гордѣливо посрещаше смъртта. Въ Божия домъ загинаха невинни 110 души първи търновски граждани. Подътъ на църквата се залѣ съ кръвъ а тълата на загиналите бѣха изхвърлени за храна на небесните птици.

**

Презъ това време Евтимий бъше запрѣнъ въ тъмница. Подозирали, че той насьрдчава народа да си държи башината вѣра, турцитъ го осъдиха на смърть като бунтов-

никъ. Скоро командантъ заповѣда на войниците да му съблекатъ патриаршеските дрехи, да го покачатъ на градската стена и тамъ позорно да го обезглавяватъ предъ очите на цѣлия градъ.

Доблестниятъ българинъ и отъ това не се стресна, нито пъкъ почувствува най-малка жалостъ за живота си. Едно му бъше само мѫжно — че не заклаха него пръвъ. И за това той каза на пашата (команданта): „Зашо, невѣрнико, така безумно унижавашъ достойнството и честта на моя духовенъ санъ? Първата жертва трѣбаше да бжда азъ, а другите следъ мене; пастирът трѣбва да върви предъ овцетъ, а бащата — предъ децата си. По служба азъ съмъ пръвъ надъ всички и за това пръвъ трѣбаше да изпия горчивата чаша, пръвъ да бжда посъченъ“. Тъй говорѣше великиятъ българинъ, и викаше палача, и си навеждаше главата, и усърдно извиваше напредъ шията си. Палачътъ наближи, и вдигна ръка, за да му нанесе смъртния ударъ. Въ това време пристигна пратеникъ отъ султана съ заповѣдъ да се замѣни смъртното наказание съ заточение.

**

Тежка и неописуема бѣ картина на това изселване. Тя можеше да накара и камъните на града да пролѣтътъ сълзи. Деца се раздѣляха отъ бащи и братя — отъ родни братя и то за винаги. При това близките не откарваха на едно място, за да се виждатъ и утешаватъ въ скръбта си, а ги разпращаха въ различни места, по различни пътища. Всички се пригъръщаха единъ другъ, цѣлуваха се, проща-